

Audit

Helmond Sport

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | december 2011

Audit

Helmond Sport

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | december 2011

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

Helmond Sport

Gemeente Helmond

Politie Brabant Zuid-Oost

Openbaar Ministerie

Illustraties en vormgeving

Marcel Grotens

Onderzoeksteam en rapportage

Edward van der Torre

Jan Bos

Sebastiaan Barlagen

Ayhan Akgul

Peter Schenk

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Club, supporters en infrastructuur	7
3	Voetbalveiligheid: samenwerking en inzet	13
4	Hoofdconclusies en aanbevelingen	18
	Bijlage - verantwoording Audit	20

1. Inleiding

Van Auditteam Voetbalvandalisme naar Auditteam Voetbal en Veiligheid

In 2003 stelde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het landelijk Auditteam Voetbalvandalisme in, dat op grond van artikel 2a van het Instellingsbesluit van 13 augustus 2003 (en gewijzigd op 15 december 2006) de volgende taakstelling kreeg:

- bij **ingrijpende** incidenten van voetbalvandalisme in Nederland een kortlopend feitenonderzoek te doen;
- onderzoek te verrichten naar het voorkómen van incidenten.

Daarnaast was het op grond van art. 3 in het (gewijzigd) Instellingsbesluit mogelijk om onderzoek te verrichten op verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), of op verzoek van de burgemeester van de betreffende regio, waar zich ingrijpende incidenten voordeden (in overleg met BZK). Ook kon het Auditteam op eigen initiatief besluiten tot het verrichten van onderzoek (eveneens in overleg met BZK).

Het onderzoek richtte zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Betaald voetbalorganisatie (BVO). Het Auditteam Voetbalvandalisme deed vijf jaar lang actief onderzoek en sloot in 2008 af met een eindrapport. Sinds eind april 2009 is het voorzitterschap van het Auditteam Voetbalvandalisme overgenomen door Annemarie Jorritsma en is de naam van het Auditteam gewijzigd in het Auditteam Voetbal en Veiligheid. De overige leden van het Auditteam zijn: Gerard Beelen, Henk Wooldrik, Gerrie Ruijs, Mirjam Salet en Peter van Zunderd. De Interdisciplinaire stuurgroep voetbalvandalisme en voetbalgeweld heeft in 2008 de taken van het Auditteam geherformuleerd.

De hoofddoelstelling van het nieuwe Auditteam is om voor de komende twee jaar op grond van audits concreet advies en aanbevelingen te geven aan de lokale voetbalvierhoek over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Samen met de betrokken partijen wordt de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij ligt de focus op de voortgang van de landelijke beleidsprioriteiten op lokaal niveau. Ook zal in kaart worden gebracht hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Net als in het verleden zullen grootschalige incidenten rondom het voetbal – op eigen initiatief of indien daartoe wordt verzocht – ook in onderzoek worden genomen. De onderzoeken en audits worden uitgevoerd door een onderzoeksteam, bestaande uit onderzoekers en praktijkdeskundigen.

Werkwijze bij een audit

Door het onderzoeksteam wordt tweemaal een wedstrijdbezoek afgelegd, waarbij geobserveerd wordt aan de hand van een observatielijst. De wedstrijden worden zowel vanuit de 'clublijn' als vanuit de 'politielijn' bekeken. Daarnaast vinden per organisatie (groeps)interviews plaats met vertegenwoordigers van partijen uit de lokale vierhoek.

Tot slot worden relevante documenten, zoals het veiligheidsconvenant, draaiboeken en uitdraaien van het VVS bestudeerd c.q. geanalyseerd. Het geheel mondt uit in een openbare rapportage.

Uitgangspunten omtrent veiligheid

Veiligheid is een essentiële factor voor het bestuur van een voetbalclub: sfeer en veiligheid zijn basisvoorwaarden. Sfeer en veiligheid helpen bij het aantrekken van supporters en sponsors. Zodra de veiligheid op een acceptabel niveau is gebracht, kunnen redelijke wensen van (fanatieke) supporters worden ingewilligd. De veiligheid bij voetbalwedstrijden wordt in onderlinge samenhang bepaald door supporters (aard en aantal), de veiligheidsorganisatie, de fysieke infrastructuur en veiligheidsmaatregelen. Voetbalveiligheid vergt dan ook samenspel in de vierhoek van gemeente, politie, OM en BVO.

Voor zover mogelijk worden ook (vertegenwoordigers van) de supporters in de afstemming met de BVO betrokken, doch zij bepalen niet (mede) het beleid.

2. Club, supporters en infrastructuur

Een nuchtere club

- 2.1 Helmond Sport is opgericht in 1967. In dat jaar neemt het de betaald voetballicentie over van de huidige buurman: Helmondia '55. De club speelt in een bescheiden stadion, met een capaciteit van ruim vierduizend. Het stadion is zelden of nooit uitverkocht. Er zijn minder dan duizend seizoenskaarten verkocht en de supportersaantallen schommelen tussen de 2.500 en 3.500. Helmond Sport heeft een klein achterland. De aanhang bestaat vooral uit de "doorsnee Helmonder". De sponsors zijn middelgrote en kleine bedrijven uit Helmond en directe omgeving. De directe nabijheid van FC Eindhoven en PSV speelt de club parten bij het acquireren van (grote) sponsors en meer toeschouwers. De bedrijfsvoering van de club is echter nuchter en, afgezet tegen de begroting en supportersaantallen, succesvol. De club neemt een stevige plaats in binnen het linkerrijtje van de eerste divisie, is een bijna vaste klant in de nacompetitie (op 'rampseizoen' 2006-2007 na, toen de club als achttiende eindigde) en verloor tot twee keer toe (in 2005 en 2011) op de valreep de finale van de nacompetitie.
- 2.2 Bij de doorsnee supporter van Helmond Sport bestaat tevredenheid over het clubbestuur. Ze begrijpen dat er grenzen zijn aan de sportieve prestaties en ze hopen stiekem op (tijdelijk) verblijf in de eredivisie. Deze supporterstevredenheid over de nuchtere bedrijfsvoering van de club geeft rust onder de supporters en op de tribunes. Helmond Sport kent op bescheiden schaal hooligans en voetbalgeweld.
- 2.3 De doorsnee Helmonder bevolkt ook de hoofdtribune. Er wordt meegeleefd en soms in plat Brabants commentaar gegeven op de gebeurtenissen op het veld. De sfeer in de businessruimte is goed. De club ontbeert een grote sponsor, maar de vertegenwoordigers of eigenaren van de sponsorende bedrijven zorgen voor een goede sfeer.
- 2.4 De jonge fanatieke aanhang noemt zich de Hellmond Fanatics. Ze zitten in vak O. Deze fanatieke supporters leveren in de regel geen problemen op. In de competitie kent Helmond Sport geen C-wedstrijden, vier of vijf B-wedstrijden (onder andere MVV, Willem II, Go Ahead Eagles) en verder louter A-wedstrijden. Het valt op dat de club in beperkte mate 'last' heeft van de Brabantse derby's en ook daarnaast weinig vetes kent (zie wel 2.5 en 2.6). Dit neemt niet weg dat Helmond Sport wel een risicogroep kent. Het project Hooligans in Beeld heeft acht tot tien hooligans in kaart gebracht, met daaronder een leider. Deze leider heeft een stadion-omgevingsverbod opgelegd gekregen. Dit heeft een gunstig effect op het gedrag en risicoprofiel van de aanhang. Het blijkt ook een duidelijk signaal naar personen die wellicht hooliganaspiraties hadden.

2.5 De onderstaande bloemlezing uit het zogenoemde Voetbal Volg Systeem onderstreept dat Helmond Sport een risicogroep kent. Op gezette tijden kan deze uitgroeien tot ongeveer vijftig personen. Door het seizoen heen blijken alertheid en interventies van de veiligheidsorganisatie wel degelijk geboden:

- *Helmond Sport – Cambuur Leeuwarden (14 augustus 2009)*: Door het grimmige spel op het veld slaat de sfeer om in het stadion. Helmond Sport verliest, maar er vinden geen incidenten plaats in en rond het stadion. Na afloop van de wedstrijd gaat een aantal jeugdige Helmond Sport-supporters op zoek naar aanhang van de tegenstander, maar treft deze niet aan.
- *Helmond Sport – AGOVV (23 oktober 2009)*: De sfeer is goed en rustig tijdens de spannende wedstrijd. Het publiek gedraagt zich uitstekend. Toch probeert een Helmond Sport-supporter tijdens de tweede helft over het hek te klimmen naar het supportershome. De man wordt door stewards verwijderd.
- *FC Volendam – Helmond Sport (20 november 2009)*: Groepen Helmond Sport-supporters lopen van een café in Volendam naar het stadion. Onderweg ontstaat een onderlinge ruzie. Een Helmond-supporter loopt een bloedneus/gebroken neus op.
- *Helmond Sport – FC Den Bosch (27 november 2009)*: Tijdens de wedstrijd blijken 17 FC Den Bosch-supporters buiten het uitvak te zitten. Nadat 3 van hen juichen bij de gelijkmaker ontstaat een vechtpartij met Helmond Sport-supporters.
- *Helmond Sport – MVV (4 december 2009)*: De vorige editie van de wedstrijd is op besluit van de burgemeester zonder MVV-supporters gespeeld. Deze keer zijn de Limburgers wel welkom. Bij politie is bekend dat risicosupporters van Helmond Sport het plan hebben opgevat om rond of tijdens de wedstrijd ruiten in te gooien van de bussen waarmee MVV-supporters vervoerd worden. Het Helmondse publiek blijkt echter rustig en het gevaar is geweken. Achteraf blijkt dat in de omgeving van Weert op de A2 toch een steen tegen de zijkant van een van de MVV-bussen is gegooid.
- *FC Twente – Helmond Sport (23 december 2009)*: Vijftig tot zestig probleemsupporters van Helmond Sport hebben zich voor aanvang van de wedstrijd verzameld in een café in Apeldoorn. De groep heeft behoorlijk veel gedronken en reeds een deur vernield. Om te voorkomen dat de Helmond-aanhang naar Enschede trekt, wordt hun bus op de A1 bij Lochem staande gehouden en onder toezicht van de ME teruggestuurd naar Helmond. Na vijftien minuten spelen in de eerste helft steekt een Helmond-supporter – die tussen het thuispubliek zit – een vuurwerkbom aan en gooit deze op veld naast de keeper van Helmond Sport. Een zeer harde knal is het gevolg. Een steward loopt blijvende doofheid op aan één oor. De Helmond-supporter blijkt een stadionverbod te hebben.

- *FC Oss – Helmond Sport (22 februari 2010)*: Door een verkeerd genomen afslag komt een bus met aanhang van Helmond Sport bij een café terecht waar zich op dat moment FC Oss-supporters verzamelen. De FC Oss-aanhang komt naar buiten en wil richting de bus lopen. De supporters uit Helmond blijven in de bus zitten. De politie weet de bus te ontzetten en een confrontatie te voorkomen.
- *FC Eindhoven – Helmond Sport (12 maart 2010)*: Na afloop van de wedstrijd worden Helmond-supporters om het stadion geleid om problemen aan de hoofdpoot met aanhang van FC Eindhoven te voorkomen. Tijdens de begeleiding ontstaat echter zichtcontact tussen de supporters van beide teams. Helmond Sport-supporters reageren op provocaties van FC Eindhoven-supporters. Een hek aan de buitenzijde wordt bestormd. De politie dient ruiters en honden in te zetten op de situatie te kalmeren. Later vinden elders twee opstootjes plaats waarbij drie Helmond-supporters worden aangehouden.
- *Helmond Sport – FC Den Bosch (26 april 2010)*: Na de wedstrijd houdt een aantal jonge probleemsupporters van Helmond Sport zich op nabij de uitrit van de busremise. Door inzet van de politie kunnen de bussen probleemloos vertrekken.
- *Helmond Sport – FC Eindhoven (10 september 2010)*: Voor aanvang van de wedstrijd houden vijf Helmond Sport-supporters zich in de nabijheid van de bussen van FC Eindhoven op. Uit hun gedragingen blijkt dat zij iets tegen de bussen willen ondernemen. De politie spreekt hen aan op hun gedrag. Vanwege een vol uitvak worden vijftig FC Eindhoven-supporters verwezen naar overige vakken, waarbij zij tussen aanhang van Helmond Sport zitten. Dit levert geen problemen op.
- *Sparta – Helmond Sport (5 november 2010)*: Een Helmond Sport-supporter steekt zijn middelvinger op naar de voetbalcoördinatoren. Hij krijgt een transactie van 500,- euro.
- *Helmond Sport – RKC Waalwijk (12 november 2010)*: Het thuispubliek gedraagt zich normaal tot de laatste minuten van de wedstrijd: bij gelijke stand wordt een doelpunt van Helmond Sport afgekeurd. Kort daarop scoort RKC de winnende treffer. Bij het verlaten van het veld worden de arbiters verbaal belaagd door aanhang van Helmond Sport. Verder verzamelen circa 60 jonge supporters van Helmond Sport zich bij de uitgang van de busremise om verhaal te halen bij de vertrekkende RKC-supporters.
- *RBC Roosendaal – Helmond Sport (19 november 2010)*: Zeven Helmond Sport-supporters zitten tussen het thuispubliek. Als stewards hen verzoeken om het stadion te verlaten, geven zij hieraan geen gehoor. Op het moment dat de politie het vak betreedt, ontstaat een schermutseling waarbij tevens RBC-supporters betrokken zijn. Een van de Helmond-supporters gooit een beker bier richting een aantal kinderen. De Helmond-supporters worden door de politie uit het vak verwijderd.

- *Helmond Sport – FC Den Bosch (14 januari 2011)*: Voor en tijdens de wedstrijd levert het gedrag van de Helmond Sport aanhang geen problemen op. Na afloop verzamelt een groep van vijftig Helmond-supporters zich bij de uitgang van de busremise, waaronder een supporter met een lokaal stadionverbod. De politie houdt de groep op afstand. Bij het vertrek van FC Den Bosch-supporters vinden over en weer enkele scheldpartijen plaats.
- *Helmond Sport – FC Dordrecht (28 januari 2011)*: De wedstrijd verloopt -ondanks signalen over een mogelijk treffen tussen beide supportersgroepen- rustig. Enkele dagen later blijkt dat er wel degelijk een vechtpartij heeft plaatsgevonden tussen Helmond-supporters en aanhang van FC Dordrecht in een supporterscafé.
- *FC Eindhoven – Helmond Sport (18 maart 2011)*: Enkele dagen voor de wedstrijd komen bij de politie signalen binnen over een mogelijke confrontatie tussen supporters van Helmond Sport en FC Eindhoven. Een groep jonge Helmond-supporters wordt vanaf een café in de binnenstad van Eindhoven naar het stadion begeleid. De politie kan een confrontatie voorkomen. Kort na aanvang van de wedstrijd ontstaat in een thuisvak een vechtpartij tussen zes Helmond-supporters en een aantal FC Eindhoven-supporters.
- *Helmond Sport – MVV (15 april 2011)*: Vanwege het structureel ingooien van ruiten van supportersbussen hebben Helmond Sport en MVV onderling besloten voorlopig niet meer bij elkaar op bezoek te gaan. Tijdens de wedstrijd blijken toch drie MVV-supporters in het stadion aanwezig te zijn. Zij worden hierop door stewards verwijderd. Aan de zuidzijde van het veld zijn op een mobiele reclamezuil teksten te lezen die onder andere door bezoekers ge-sms't worden. Hier zijn zeer kwetsende teksten bij (in de richting van MVV). De berichten worden kennelijk ongefilterd doorgezet naar het scherm. De voetbalcoördinator besluit direct het scherm uit te laten zetten.
- *Helmond Sport – Excelsior (26 mei 2011)*: Na afloop van de wedstrijd verzamelt een groepje Helmond Sport-Supporters zich op de afvoerroute van de supportersbussen van Excelsior om deze vermoedelijk te bekogelen. Dit kan worden voorkomen door de bussen een andere route te laten rijden.

Op 26 augustus 2011 trekken fanatieke fans van Helmond Sport, na de thuiswedstrijd tegen FC Eindhoven, naar het station. Ze mishandelen enkele supporters van FC Eindhoven. De club heeft onmiddellijk een lokaal stadionverbod opgelegd. Vanwege de ernst van de feiten worden er geen alternatieve trajecten aangeboden. Politie en justitie verrichten strafrechtelijk onderzoek en er worden hoogstwaarschijnlijk nog landelijke stadionverboden opgelegd.

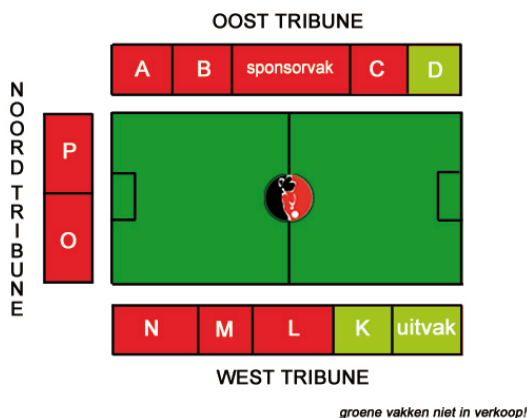
- 2.6 Uit de bovenstaande bloemlezing blijkt dat de aanhang van Helmond Sport vijftig tot zestig personen kan mobiliseren. Dit gebeurde op 23 december 2009 bij de uitwedstrijd (in het bekertoernooi) tegen FC Twente. Mede door emotionele sportieve gebeurtenissen (een afgekeurd doelpunt en een beslissend tegendoelpunt in de laatste minuten) mobiliseren Helmond supporters zich na de nipt verloren thuiswedstrijd tegen RKC Waalwijk op 12

november 2010. Bij de wedstrijden tussen Helmond Sport en MVV is een soort wedkamp ontstaan: wie kan de meeste ruiten ingooien van de supportersbus van de tegenpartij. Er is daarom een seizoen gespeeld zonder uitsupporters. De vermoedelijke daders van de vernielingen worden aan Helmondse kant gezocht onder supporters met een stadionverbod en onder personen die zelden of nooit een thuiswedstrijd van Helmond Sport bezoeken. Helmond Sport treedt hard op tegen de geweldpleging door Helmond Sport-supporters op het station tegen fans van FC Eindhoven: de club wil koste wat kost dit soort bewust opgezochte zware mishandelingen de kop in drukken

- 2.7 Tijdens ons veldwerk (oktober en november 2011) telt Helmond Sport 9 landelijke stadionverboden en 15 lokale stadionverboden. Er is een stadion-omgevingsverbod opgelegd aan een leidend persoon binnen de harde kern.

Infrastructuur

- 2.8 Helmond Sport speelt in het Lavans Stadion. Dit stadion heeft een capaciteit van 4.100 plaatsen. Het is opvallend dat het een stadionloze korte zijde heeft. Tot in de jaren negentig stond hier een onoverdekte tribune met staanplaatsen, maar deze is gesloopt. Er zijn drie van elkaar gescheiden tribunes: de Oost-tribune (met sponsorvak en businessruimte), de Noord-tribune (met de fanatieke aanhang in vak O) en de West-tribune (met het uitvak). Het stadion ligt ingeklemd tussen de wijken Pronto (Helmond-Oost) en Wilma (Helmond-Noord). Er bestaan plannen voor nieuwbouw van een stadion elders in de stad, nabij recreatieplas Berkendonk.

bron: www.helmondsport.nl

- 2.9 Het stadion heeft meerdere verbouwingen achter de rug. In 1994 werd de nieuwe Oost-tribune opgeleverd, met een fraaie businessclub. Over de gehele lengte van de tribune bevinden zich skyboxen en faciliteiten voor sponsors. De nieuwe West-tribune werd in 1997 in gebruik genomen en heeft onder meer faciliteiten voor pers en genodigden. Onder deze tribune werd een supportershome gebouwd. Deze brandde kort na oplevering af en is herbouwd. Het huidige supportershome wordt druk bezocht bij thuiswed-

strijden. In 2000 werd een nieuwe Noord-tribune opgeleverd: staanplaatsen werden vervangen door zitplaatsen. Ten slotte zijn in 2007 de hekken in het stadion verwijderd, waardoor het een vriendelijker uitstraling heeft gekregen. Borden waarschuwen voor (erg) strenge straffen bij veldbetreding: een stadionverbod van vijf jaar en een boete van € 7.500,-.

- 2.10 Het stadion kent bescheiden parkeerfaciliteiten. Er zijn parkeerplaatsen bij de Oost-tribune, op de Rembrandtlaan en er is een parkeerplaats achter het uitvak op de West-tribune. Hier kunnen de bussen en auto's van de uitsupporters worden geparkeerd. Het valt op dat de parkeermogelijkheden niet staan vermeld op de website van Helmond Sport. De beperkte parkeerruimte lijkt in de praktijk geen problemen te veroorzaken vanwege het geringe aantal supporters en vanwege de bekendheid van de thuis supporters met de parkeersituatie. Er komen behoorlijk wat supporters op de fiets, we observeerden een aanzienlijk aantal carpoolende supporters en het stadion is met de bus bereikbaar.
- 2.11 Het uitvak ligt geïsoleerd in het stadion, op afstand van de harde kern van Helmond Sport. De faciliteiten zijn sober en er nemen maximaal 350 uitsupporters plaats. De zichtlijnen zijn redelijk tot goed, omdat het uitvak aan een (zijkant van) lange zijde ligt. De uitsupporters hebben een eigen entree vanaf de zogenoemde busremise: de parkeerplaatsen voor bussen en auto's van de uitsupporters.
- 2.12 Het stadion ligt in een woonwijk. Het uitvak ligt achter een rij huizen en is louter bereikbaar over de Bakelsedijk. De aankomst en het vertrek van uitsupporters is een aandachtspunt voor club en politie. Het komt namelijk voor dat Helmond Sport-supporters de bussen met uitsupporters opwachten: meteen na het verlaten van de busremise op een kruising van de Bakelsedijk of verderop op de geprefereerde route. De politie voert soms een voorverkenning uit. Zo nodig slaan de bussen niet linksaf de Bakelsedijk op (de kortste route naar de snelweg), maar rechtsaf.
- 2.13 De commandoruimte is bovenin de West-tribune gevestigd. Er is visueel een goed overzicht op het stadion. Tijdens de wedstrijden nemen hier plaats: de veiligheidscoördinator van Helmond Sport, een camerabediener van Helmond Sport en een Operationeel Commandant (een coördinator van het bureau Voetbal & Evenementen van de politie). Bij een B- of C-wedstrijd is er ook een Algemeen Commandant (een beleidsmedewerker van het bureau Voetbal & Evenementen van de politie).
- 2.14 De kwaliteit van het cameratoezicht is goed. De politie zou het wel op prijs stellen als de camera's de zogenoemde busremise beter in beeld konden brengen, evenals de doorsteek vanuit deze busremise naar de kruising op de Bakelsedijk.
- 2.15 Bij observaties viel op dat er veel losse of gemakkelijk los te wrikken stoeptegels liggen langs het hek aan de korte zijde zonder tribune. Op een slechte dag kunnen deze worden gebruikt bij ongeregelheden.

3. Voetbalveiligheid: samenwerking en inzet

Samenwerking

- 3.1 De samenwerking in Helmond op het voetbaldossier verloopt goed. Het bestuur van Helmond Sport volgt een nuchtere lijn en de twee personen die binnen de club het veiligheidsdossier trekken, beschikken over veel relevante (politie)ervaring. Er is betrokkenheid van de gemeente, ook van de burgemeester persoonlijk. De gemeente vraagt aandacht voor voetbalveiligheid en legt daarbij gevoel voor de voetbalsector aan de dag. De sleutelfiguren binnen de politie hebben verstand van zaken en veel ervaring met ordehandhaving bij voetbalwedstrijden. Het openbaar ministerie staat op afstand, maar neemt onder andere wel deel aan verschillende overlegvormen.
- 3.2 Het reguliere optreden van de veiligheidsorganisatie is (bij A-wedstrijden of bij B-wedstrijden met een gunstig verloop) gericht op controle, toezicht en service. In de risicovakken worden de betere stewards ingezet. Bij wedstrijden met meer risico's kan probleemloos worden overgeschakeld naar een gepaste aanpak. Die overgang is, ondanks de bescheiden omvang van de veiligheidsorganisatie, mede mogelijk doordat de ordehandhaving bij de politie in handen ligt van het Bureau Voetbal & Evenementen. De politiemensen van dit bureau hebben veel ervaring opgedaan met (riskante) grootschalige regelingen bij PSV.
- 3.3 Er zijn in Helmond verschillende overlegvormen op het voetbaldossier. In de eerste plaats is er tenminste één keer per jaar (in de praktijk twee keer per jaar) overleg van de voetbalvierhoek: de gezagsdriehoek van Helmond, Helmond Sport en de supportersvereniging. Namens de politie zijn de teamchef aanwezig en een vertegenwoordiger van het Bureau Voetbal & Evenementen.
- In de tweede plaats is er elke maand Structureel Veiligheidsoverleg. Hieraan nemen deel: een gemeentebestuurder, het hoofd veiligheid en de voetbalcoördinator van Helmond Sport, de supporterscoördinator en een vertegenwoordiger van het Bureau Voetbal & Evenementen. Sinds kort wordt deelgenomen door een vertegenwoordiger van de supportersvereniging aan (een deel van) dit overleg. Zie 3.4.
 - In de derde plaats is er een commissie stadionverboden. Dit is gekoppeld aan vergaderingen van het Structureel Veiligheidsoverleg. Supporters die stadionverboden (kunnen) krijgen, worden altijd uitgenodigd door de commissie stadionverboden.
 - In de vierde plaats is er wekelijks overleg tussen één van de (vier) coördinatoren van het Bureau Voetbal & Evenementen en de veiligheidscoördinator van Helmond Sport. Zij nabespreken de laatste en eerstvolgende wedstrijd, alsmede andere actuele zaken die afstemming vereisen.

- In de vijfde plaats heeft de brandweer Helmond periodiek overleg met het stadionmanagement en het bestuurslid veiligheid en/of hoofd veiligheid van Helmond Sport over het calamiteitenplan.
- 3.4 De supportersvereniging heeft het “convenant betaald voetbal Seizoen 2011-2012 Helmond Sport” niet ondertekend. Ze hebben dit afgestemd met andere supportersverenigingen. Het is onder meer een statement tegen het te grote aantal combiregelingen dat in hun ogen routinematig en onnodig wordt opgelegd. Helmond Sport en de politie hechten waarde aan overleg met en inbreng van de supportersvereniging en zijn ook bereid mee te denken over ‘lastenverlichting’ voor uitsupporters. Ze zijn verheugd dat de supportersvereniging sinds kort deelneemt aan het Structureel Veiligheids-overleg.
- 3.5 Binnen de veiligheidsorganisatie worden twee suggesties gedaan om het regime tegenover (uit)supporters klantvriendelijker te maken, met behoud van (of verbetering van) het veiligheidsniveau. De grondgedachte is dat uitsupporters zich veel moeten laten welgevallen om wedstrijden te bezoeken. Dat geldt voor uitsupporters van Helmond Sport, maar evengoed voor de uitsupporters die een bezoek brengen aan Helmond Sport.
- De eerste suggestie bestaat uit het toestaan van gereguleerde bierverkoop in het uitvak, dat wil zeggen tot vijf minuten na aanvang van de wedstrijd en in de periode van vijf minuten voor de rust tot vijf minuten daarna. Het idee is om dit te combineren met strenge selectie aan de poort op dronkenschap. Op dit moment wordt er vaak geen bierconsumptie toegestaan tijdens de busreis naar het stadion en ook niet in het uitvak. Dat stimuleert het indrinken (voor de busreis) of het ontduiken van de regel dat er in de bus geen alcohol mag worden gedronken. Het alcoholverbod in het uitvak werkt op de kop toe in de hand dat uitsupporters op zoek gaan naar kaarten voor andere vakken in het stadion.
 - De tweede suggestie behelst het invoeren van een Gold Card voor uitsupporters. Het idee is dat geselecteerde (uit)supporters van Helmond Sport (Gold Card-houders) bij thuiswedstrijden in Helmond de ontvangst op zich nemen van eveneens geselecteerde supporters van de uit spelende club. Deze supporters nemen gezamenlijk plaats in een vak op de hoofdtribune, dus niet in het uitvak. Er zou kunnen worden begonnen met één club, waarbij de voorkeur uitging naar MVV vanwege problemen (veroorzaakt door een handvol jongelingen) over en weer, rond bussen met uitsupporters (zie 2.5 en 2.6).
- 3.6 Het ‘alcoholregime’ is als volgt:
- Categorie A: Geen bijzondere maatregelen voor de verkoop buiten de tribunes. Verkoop van bier op de tribunes is beperkt tot maximaal 5 minuten na aanvang van de wedstrijd en tijdens de rust, tot 5 minuten na aanvang van tweede helft. Tijdens de wedstrijd is er geen verkoop.
 - Categorie B: De verkoop van bier kan, afhankelijk van het risico, verder beperkt of verboden worden. Er worden afspraken op maat gemaakt.

- Categorie C: Een tijdelijk verbod op het verkopen of verstrekken van alcohol in de omgeving van of in de aanvoerroute naar het stadion. Het is verboden alcohol in bezit te hebben. Er is geen verkoop en gebruik van alcoholhoudende drank binnen het stadion in de volgende periode: drie uur voor tot één uur na de wedstrijd.
 - Helmond Sport zorgt er, samen met de supportersvereniging, voor dat bij een verplichte buscombi tijdens het georganiseerd vervoer geen alcohol wordt gebruikt.
- 3.7 Bij B- en C-wedstrijden wordt de kaartverkoop gekoppeld aan identiteitscontrole. In het verleden vroegen kassamedewerkers bij kaartverkoop naar een legitimatiebewijs. Dat veroorzaakte lange rijen en er was geen goede controle op de vraag of iemand nu uitsupporter was of niet. De controle op legitimatie wordt nu uitgevoerd in een zogenoemde voorsluis, voor de kassa. Stewards van Helmond Sport houden hier toezicht, samen met enkele stewards van de uit spelende club, omdat deze stewards supporters van hun club kunnen herkennen. Zo wordt dan voorkomen dat ze plaatsnemen buiten het uitvak. De politie constateert een beperkte motivatie bij stewards om de identiteitscontrole uit te voeren. Er is in briefings aandacht aan besteed. Er zijn op dit moment zelden of nooit problemen met uitsupporters die buiten het uitvak plaatsnemen. Ook niet als ze er wel blijken te zitten.
- 3.8 Om het bezoeken van uitwedstrijden per combiregeling te reguleren is een uitreisreglement opgesteld. Het uitreisreglement vervangt iedere vorm van vrije kaartverkoop bij uitwedstrijden van Helmond Sport met een opgelegde combiregeling. De kaarten worden in de voorverkoop verkocht door Helmond Sport: één op één. In uitzonderlijke gevallen kan, door de algemeen directeur van Helmond Sport, worden afgeweken van deze voorverkoop.
- 3.9 Bij uitwedstrijden reizen er (tenminste) vier stewards en één supportersbegeleider van de politie (er zijn die spotters die deze taak kunnen vervullen) mee met de uitsupporters van Helmond Sport.
- 3.10 Op 4 februari 2011 heeft de brandweer een controle uitgevoerd in het stadion van Helmond Sport, onder meer naar het ontruimings- en calamiteitenplan en naar de noodroutes. Het stadion is in orde bevonden. Op 7 april 2010 is er een calamiteiten- en ontruimingsoefening georganiseerd, waaraan de politie en stewards deelnamen. Er is geoefend op het fouilleren en er is één tribune ontruimd. Er is een nieuwe oefening gepland voor 12 december 2011. Dan wordt een ontruiming geoefend en het andere programma-onderdeel wordt nog ingevuld.

Personele inzet en operatie

3.11 De veiligheidsorganisatie van Helmond Sport bestaat uit:

- De directeur heeft veiligheid in portefeuille
- Hoofd veiligheid (vrijwilliger, werkzaam op woensdag en op wedstrijddagen, voormalig veiligheidscoördinator)
- Veiligheidscoördinator (vrijwilliger, werkzaam op woensdag en op wedstrijddagen, voormalig voetbalcoördinator bij de politie in Helmond)
- Supporterscoördinator
- 4 hoofdstewards
- 4 plv. hoofdstewards
- 38 stewards (met pas)

Een beveiligingsbedrijf levert bij elke thuiswedstrijd vier tot zes beveiligers en er worden verkeersregelaars ingezet. Dit resulteert per risicoclassificatie in de onderstaande inzet:

	Stadion	Businessclub	Parkeerplaatsen	Coördinatie
<i>Categorie A</i>	32	4	3	4
<i>Categorie B</i>	36	6	4	4
<i>Categorie C</i>	40	8	5	4

3.12 De veiligheidsorganisatie van Helmond Sport telt ongeveer 12 stewards die gelouerd en ervaren genoeg zijn om te werken en op te treden in de risicovakken. Deze stewards worden ook ingezet bij thuiswedstrijden van andere clubs, zoals VVV Venlo of FC Oss. Er zijn nog ongeveer tien tot twaalf andere stewards die ook goed in staat zijn om gezamenlijk gestalte te geven aan de toegangscontrole, inclusief het fouilleren. De overige stewards zien vooral toe op een ordelijke gang van zaken en richten zich op service. De planning en opkomst zijn niet altijd op orde. Het komt nog te vaak voor dat op een wedstrijddag enkele stewards onaangekondigd niet komen opdagen. De veiligheidsorganisatie van Helmond Sport probeert dit te verbeteren, daartoe aangespoord door de politie.

3.13 Het voortouw van het politieoptreden bij (wedstrijden van) Helmond Sport ligt bij het Bureau Voetbal & Evenementen van de regiopolitie Brabant Zuid-Oost. Dit bureau neemt deel aan het voetbaloverleg, maakt risicoschattingen en levert bij thuiswedstrijden de Operationeel Commandant en bij B- of C-wedstrijden ook de Algemeen Commandant.

Het bureau bestaat uit twee zogenoemde beleidsmedewerkers (inspecteur van politie die Algemeen Commandant kunnen zijn), vier coördinatoren (brigadiers die Operationeel commandant kunnen zijn) en een administratief medewerkster. Bij besluiten over de inzet of operatie is overleg met de teamchef in Helmond en (via deze) zo nodig met de burgemeester of voetbalofficier. De specialistische deskundigheid van het bureau wordt in hoge mate gewaardeerd door de gemeente en door Helmond Sport.

- 3.14 In het seizoen 2009-2010 kwam de politie-inzet bij thuiswedstrijden uit op 2.114 uren. Dit daalde in het seizoen daarna fors, namelijk naar 1.253 uren. Er wordt gewerkt met richtlijnen voor de politie-inzet bij A-, B- of C-wedstrijden: zie het onderstaande schema voor het seizoen 2010-2011.

A-categorie	B-categorie	C-categorie
1 Operationeel Commandant	1 Algemeen Commandant	1 Algemeen Commandant
	1 Operationeel Commandant	1 Operationeel Commandant
	2 motorrijders	2 motorrijders
6 politiemedewerkers (waarvan 2 bikers) voor handhaving en verkeer	2 politiemedewerkers arrestanten-transport en intake	3 politiemedewerkers arrestanten-transport en intake
	14 politiemedewerkers (waarvan 2 bikers) voor ordehandhaving en verkeer.	14 politiemedewerkers (waarvan 2 bikers) voor ordehandhaving en verkeer.
	Naar behoefte: beredenen en hondengeleiders	Naar behoefte: beredenen, hondengeleiders, ME, AE en ander politiepersoneel

4. Hoofdconclusies en aanbevelingen

Hoofdconclusies

- 4.1 De samenwerking in Helmond op het voetbaldossier is goed. Helmond Sport voert een nuchter beleid en de twee personen die binnen de club het veiligheidsdossier trekken, beschikken over relevante (politie)ervaring. Er is betrokkenheid van de gemeente, ook van de burgemeester persoonlijk. De sleutelfiguren binnen de politie hebben verstand van zaken en veel ervaring met ordehandhaving bij voetbalwedstrijden. Ze maken deel uit van het Bureau Voetbal & Evenementen en bij piekgebeurtenissen in Helmond kunnen ze gebruik maken van ervaringen die zijn opgedaan bij PSV.
- 4.2 De doorsnee Helmonder bevolkt het stadion en de hoofdtribune. De club ontbeert een grote sponsor, maar de vertegenwoordigers of eigenaren van de sponsorende bedrijven zorgen voor een goede sfeer. De jonge fanatieke aanhang noemt zich de Hellmond Fanatics. Deze fanatieke supporters leveren in de regel geen problemen op. Dit neemt niet weg dat Helmond Sport wel een risicogroep kent. Het project Hooligans in Beeld heeft acht tot tien hooligans in kaart gebracht. Op gezette tijden kunnen er wel ruim vijftig (gelegenheids)hooligans worden gemobiliseerd. Zij beproeven met een zekere regelmaat de veiligheidsorganisatie.
- 4.3 De veiligheidsorganisatie van Helmond Sport telt een categorie stewards die gelouderd en ervaren genoeg zijn om te werken en op te treden in de risicovakken. Deze stewards worden ook ingezet bij thuiswedstrijden van andere clubs, zoals VVV Venlo of FC Oss. De planning en opkomst van de stewardorganisatie zijn niet altijd op orde. Het komt nog te vaak voor dat op een wedstrijddag enkele stewards onaangekondigd niet komen opdagen.

Aanbevelingen

- 4.4 Er zijn geen grote veranderingen nodig in Helmond. We formuleren de volgende aanbevelingen:
- Geef invulling aan de twee suggesties c.q. gedachten om het beleid ten aanzien van uitsupporters te verbeteren en te versoepelen (zie 3.5). Dit komt wellicht in aanmerking voor subsidie door de KNVB. Het is een interessant experiment om uitsupporters te laten ontvangen door Helmond-supporters, buiten het uitvak om.
 - Stort de losliggende tegels aan de korte zijde zonder tribune vast met cement of verwijder ze.
 - Verbeter de planning van stewards en tref maatregelen om niet op het laatste moment te worden verrast door wegblijvers.
 - Ga door met het initiatief om de supportersvereniging te betrekken bij overleg over wedstrijdregelingen. Informeer uitsupporters van Helmond Sport over het regime bij uitwedstrijden en neem het zo nodig – bij ‘overdreven’ maatregelen – voor hen op en maak ook dat kenbaar.

- 4.5 Houd het Bureau Voetbal & Evenementen en haar huidige werkwijze in stand bij de vorming van Nationale Politie, omdat de opgedane specifieke kennis veel oplevert, waaronder preventie van voetbalgeweld en een afgewogen politie-inzet.

Bijlage - verantwoording Audit

Geïnterviewde personen

Dhr. A.A.M. Jacobs	Burgemeester Helmond
Dhr. F. Hasselman	Veiligheidscoördinator Helmond Sport
Dhr. F. van de Donk	Hoofd veiligheid Helmond Sport
Dhr. A. Erades	Openbaar ministerie
Dhr. F. Fuchs	Politie Bureau Voetbal & Evenementen

We hebben ook respondenten (supporters, stewards/beveiligers en politiemensen) gesproken tijdens de wedstrijdobservaties.

Geraadpleegde documenten

Overzicht Voetbal Volg Systeem (VVS).
Convenant Betaald Voetbal Seizoen 2011-2012 Helmond Sport.
Veiligheidsverklaring 2010-2011, 4 februari 2011.
Wedstrijddraaiboek Helmond Sport – FC Den Bosch
Wedstrijddraaiboek Helmond Sport – Fortuna Sittard

Observaties en activiteiten

Wedstrijdbezoek Helmond Sport – FC Den Bosch op 30 september 2011 met als aandachtspunten:

- Briefing stewards
- Commandoruimte
- Parkeerplaatsen
- Aankomst en vertrek (uit)supporters
- Controle supporters en optreden stewards
- Politie-inzet
- Bezoekersvak

Wedstrijdbezoek Helmond Sport – Fortuna Sittard op 21 oktober 2011 met als aandachtspunten

- Briefing Politie
- Commandoruimte
- Parkeerplaatsen
- Aankomst en vertrek (uit)supporters
- Controle supporters
- Politie-inzet
- Bezoekersvak
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

